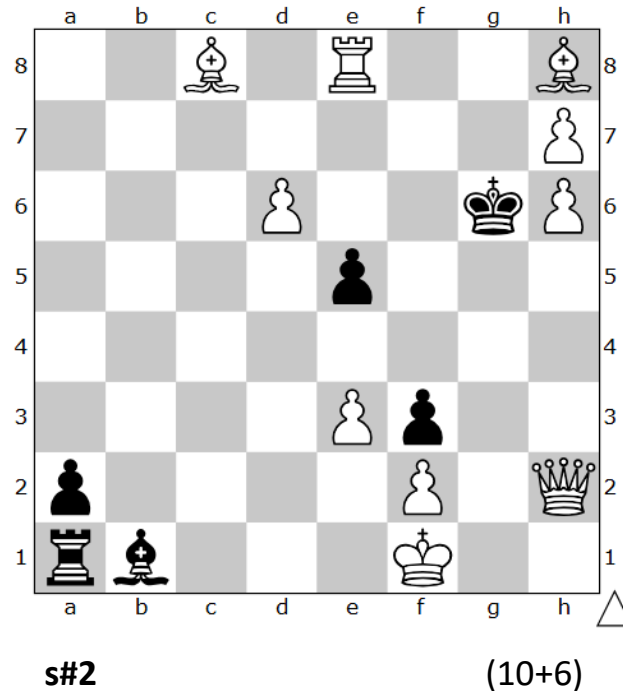

Επιτροπή Καλλιτεχνικού Σκακιού

Παίζουν πρώτα τα λευκά και αναγκάζουν τα μαύρα να κάνουν ματ, το αργότερο στη 2^η κίνησή τους.

[βαθμός δυσκολίας 3/5]

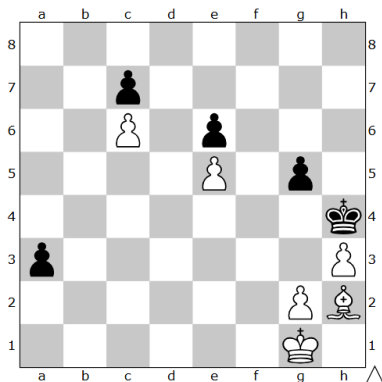
Πολύ καιρό έχουμε να βάλουμε **αντίστροφο** πρόβλημα. Υπενθυμίζουμε ότι στα αντίστροφα προβλήματα (selfmates) παίζουν πρώτα τα λευκά και εξαναγκάζουν τον αντίπαλό τους (ο οποίος αντιστέκεται προσπαθώντας να αποφύγει να κάνει ματ!) να τα κάνει ματ σε ορισμένο αριθμό κινήσεων. Στα **selfmates** δηλαδή, λευκά και μαύρα θέλουν να... χάσουν, αλλά ο λευκός είναι αυτός που το καταφέρνει!

Στο διάγραμμά μας, για παράδειγμα, τα μαύρα θα αποφύγουν να κουνήσουν τον Αξιωματικό τους (κάνοντας ματ με αποκάλυψη στον λευκό ♔f1), εκτός αν αναγκαστούν από τους κανονισμούς: Να είναι δηλαδή αυτός ο μόνος τρόπος για να αντιμετωπίσουν ένα σαχ του λευκού ή να είναι η σειρά τους να παίξουν χωρίς να έχουν άλλη νόμιμη κίνηση. Πιο αναλυτικά στοιχεία μπορείτε να βρείτε στο **Newsletter #5**.

Καλή απόλαυση!

ΛΥΣΗ του προηγούμενου προβλήματος (NL Νο23)

Παίζουν τα **λευκά** και κάνουν **ισοπαλία**

Το μαύρο πιόνι a3 βρίσκεται μόλις δυο βήματα πριν την προαγωγή και οι λευκές δυνάμεις (Βασιλιάς και Αξιωματικός) είναι πολύ μακριά για να κάνουν κάτι. Χάνουμε λοιπόν; Όχι αν καταφέρουμε να εκμεταλλευτούμε μια απροσδόκητη εικόνα πατ:

1.g4!

Αν τα μαύρα βιαστούν να βγάλουν Βασίλισσα, όχι μόνο δεν θα κερδίσουν αλλά θα γίνουν ματ: 1...a2?? 2.♔g2! a1=♚ 3.♙g3#
Γι αυτό...

1...♔xh3. Τώρα;

2.♔h1! a2 (αλλιώς ο ♙ προλαβαίνει το πιόνι: 2...♔xg4 3.♙g1 a2
4.♙d4 και ο κίνδυνος έχει περάσει)

3.♙g1! Η σατανική ιδέα του λευκού αποκαλύπτεται: Η **προαγωγή** στο a1 σε **Βασίλισσα ή Πύργο** σημαίνει άμεσο **πατ** -καθώς ο Αξιωματικός καρφώνεται- ενώ αν γίνει προαγωγή σε Ίππο θα πρέπει αυτός να παλέψει για την ισοπαλία μετά από (3...a1=♞?!)
4.♙b6! Έτσι τα μαύρα θα παίξουν το τελευταίο τους χαρτί:

3...a1=♙! οπότε τα λευκά πιόνια κινδυνεύουν σοβαρά. Και πάλι όμως υπάρχει μοναδική άμυνα:

4.♙d4! ♙xd4 πατ!

Σπουδή του κορυφαίου **Leonid KUBELL** (1892-1942) από το **1925**.

Το πρωτάθλημα ξανά στον Νίκο Σιδηρόπουλο!

Το 24^ο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Λύσης Σκακιστικών Προβλημάτων πραγματοποιήθηκε με επιτυχία την Κυριακή 26 Απρίλη σε μια ηλιόλουστη Θεσσαλονίκη.

Ο διαγωνισμός έγινε για πρώτη φορά στην πόλη και βρήκε θερμή φιλοξενία στον σύλλογο του ΑΜΟ «Γαλαξίας».

Οικοδεσπότες ο Αστέριος Λιάμος, director της WFCC, (στη διπλανή φωτο επί το έργον) και πολλοί χαμογελαστοί άνθρωποι του συλλόγου.

Τους ευχαριστούμε πολύ για όλα! Τα όμορφα προβλήματα διάλεξε και διόρθωσε ο πιο διάσημος Σαλονικιός (συνθετικά μιλώντας βεβαίως!), ο Κώστας Πρέντος.

Αγωνιστικά τώρα είχαμε 14 συμμετοχές και ένα αμφίρροπο πρωτάθλημα, τουλάχιστον στον α' γύρο. Ο καλύτερος λύτης μας ωστόσο, **Νίκος Σιδηρόπουλος** (στην επόμενη φωτο, πίσω από τον Νοβίδη), κατάφερε να λύσει αλάνθαστα στον β' γύρο, αποδεικνύοντας την αξία του και κατακτώντας δίκαια το πρωτάθλημα για δεύτερη συνεχή (και τέταρτη συνολικά) φορά με **57,5 βαθμούς στους 60** δυνατούς. Η κατάταξη στο βάθρο ήταν πανομοιότυπη με την περσινή: δεύτερος ο

Παναγιώτης Κονιδάρης (54,5) και τρίτος ο **Νίκος Μενδρινός** (50). Πρώτη **γυναίκα** (και πανελληνιονίκης) η **Πετρούλα Κευσίκογλου** (10 β. -φωτό στο τέλος της σελίδας με τον Πρόεδρο Χάρη Φουγιαξή). Πρώτος στην κατηγορία **junior** (έως 23ών ετών) ο **Γιώργος Μανταζής** (19,5 β.).

Κάτι που δεν μπορεί να μείνει ασχολίαστο όμως είναι το εξής δυσάρεστο γεγονός: Η Επιτροπή Καλ. Σκακιού είχε αποφασίσει (από τον Δεκέμβρη!) να ανεβάσει το Πρωτάθλημα 2026 στην συμπρωτεύουσα, για να δώσει την ευκαιρία στους σκακιστές της πόλης αλλά και στους GM του ΟΤΒ Σταμάτη Κούρκουλο-Αρδίτη και Ευγένιο Ιωαννίδη, που ασχολούνται ιδιαίτερα με το καλλιτεχνικό, να πάρουν μέρος. Δυστυχώς η ΕΣΣΘ-Χ αποφάσισε εκ των υστέρων (και εν γνώσει της για το

προγραμματισμένο Πανελλήνιο Λύσης, αφού είχε την προκήρυξή μας ακόμα και στο σάιτ της!) να τοποθετήσει το Κύπελλο Θεσσαλονίκης το ίδιο ΣΚ. Και σα να μην έφτανε αυτό, την τελευταία εβδομάδα άλλαξε την απογευματινή ώρα για να την κάνει πρωινή και να συμπίπτουμε εντελώς!

Ε, κάτι τέτοιο το λες και **bulling** προς τους λύτες ☹. Το αποτέλεσμα ήταν οι δύο GM (και άλλοι ακόμα) να μην μπορούν να πάρουν μέρος στο

Πρωτάθλημα, αφού την ίδια ώρα έπαιζαν παρτίδα με την ομάδα τους. Κρίμα για την έλλειψη σεβασμού, αλλά ελπίζουμε ότι στο μέλλον δεν θα ξανασυμβεί κάτι ανάλογο -και θα κάνουμε ό,τι περνάει από το χέρι μας γι' αυτό.

Το 24ο πρωτάθλημα ήταν κατηγορίας 10 και αποτελεί φυσικά **σκέλος του World Solving Cup** της WFCC. Οι 6

πρώτοι κερδίζουν αντίστοιχους πόντους WSC, ο Σιδηρόπουλος πχ 10, ο

Κονιδάρης 8 κτλ. Με τους πόντους αυτούς ο Νίκος ανέβηκε στην 7^η θέση της σχετικής κατάταξης.

Στους νικητές δόθηκαν και σκακιστικά βιβλία εκτός από τα κύπελλα, ενώ πλήθος παλιών περιοδικών του καλλιτεχνικού μοιράστηκε σε όλους τους συμμετέχοντες. Είχαμε επίσης την ευκαιρία να μιλήσουμε με λιγότερο έμπειρους λύτες, να δώσουμε καθοδηγήσεις και συμβουλές, να απαντήσουμε στις απορίες τους. Πιστεύουμε ότι ήταν μια καλή ευκαιρία να διαφημίσουμε τον χώρο του καλλιτεχνικού σκακιού και να δείξουμε ένα κομμάτι από την ομορφιά του στους σκακιστές της πόλης. Ελπίζουμε να κάνουμε ακόμα περισσότερους φίλους. Πάνω, μια συλλογική εικόνα μετά το πέρας των αγώνων.

Προβλήματα, λύσεις και αναλυτικά αποτελέσματα στο γνωστό λίκνο:
<https://solving.wfcc.ch/wsc/2025-2026/info.html>

Πάνοπλη η ομάδα για το Πανευρωπαϊκό των Σκοπίων!

Με πλήρη σύνθεση θα εμφανιστεί η Ελλάδα στο προσεχές **Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα** στα **Σκόπια** (8-10 Μάη). Την τετραμελή μας Εθνική θα ενισχύσει (όπως και στην Αθήνα) ο GM **Σταμάτης Κούρκουλος-Αρδίτης**. Η υπόλοιπη ομάδα είναι οι συνήθεις ύποπτοι: **Σιδηρόπουλος, Μενδρινός, Κονιδάρης**. Έχουμε δηλαδή την ίδια 4άδα που πήρε το ασημένιο μετάλλιο το '25. Επίσης θα έχουμε και γυναικεία εκπροσώπηση με την **Δήμητρα Αμοιρίδου**. Στην αποστολή θα συμμετέχει και ο επίτιμος Πρόεδρος της WFCC, **Χάρης Φουγιαζής**.

Το σάιτ των αγώνων:

<https://ecsc2026.wfcc.ch/>

Οι **Πολωνοί** κατεβαίνουν όπως πάντα πανίσχυροι και λογικά δεν χτυπιούνται από κανέναν. Από εκεί και μετά υπάρχουν αρκετές πολύ καλές ομάδες: οι **Λιθουανοί**, οι **Σέρβοι**, οι **Άγγλοι**, οι **Σλοβάκοι**, οι **Ολλανδοί**, οι **Ρουμάνοι**... Με αυτούς θα δώσει την μάχη η ομάδα μας για να είναι όσο πιο κοντά στο βάθρο μπορέσει. Περισσότερο να αναφέρουμε ότι ο Κονιδάρης έχει στοιχηματίσει ήδη ☺☺.

Αλλά και τα ατομικά αποτελέσματα μας ενδιαφέρουν πολύ, καθώς και οι κατατάξεις για το GP (που έχει και χρηματικά έπαθλα). Την Παρασκευή 8 Μάη είναι το όπεν (ατομικό) ενώ το κυρίως μενού, το ECSC (ατομικό και ομαδικό), θα καλύψει το ΣΚ 9-10/5. Είμαστε έτοιμοι!

Πέθανε ο πρώην Πρόεδρος Klaus Wenda

Ο γνωστός **Αυστριακός** συνθέτης **Klaus Wenda** που είχε διατελέσει και πρόεδρος της PCCC (πρόδρομος της WFCC) από το 1986-1994, πέθανε πρόσφατα σε ηλικία 85 ετών. Συνέθεσε αρχικά πολυκίνητα, και κατόπιν βοηθητικά και fairy. Το 2010 έγινε **GM στην σύνθεση** και με 104,91 πόντους Album κατέχει την 58^η θέση στην λίστα των συνθετών όλων των εποχών. RIP. Λίγα λόγια για τον Wenda, εδώ:

<https://www.wfcc.ch/klaus-wenda-130941-110426/>

Και προβλήματα του συνθέτη στην yacpdb:

<https://www.yacpdb.org/#search/OFwvOFwvOFwvOFwvOFwvOFwvOFwvOFwvOC9XZW5kYSwgS2xhdXMvLy8vLy8vLy8vLy8vMS8xLzEvMA==/1>

Πρωτάθλημα Λιθουανίας

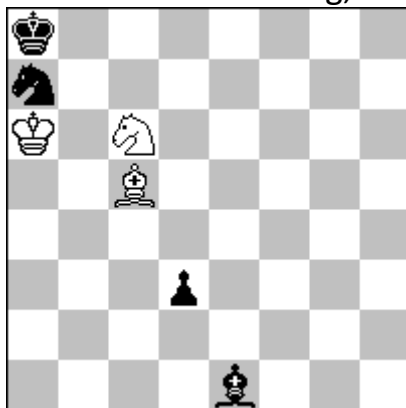
Μετά από μεγάλη μάχη το νέο αστέρι της Λιθουανίας **Kevinas Kuznecovas** (80 β. -δεξιά στην φωτό) επικράτησε βραχεία κεφαλή του έμπειρου GM Martinas Limontas (78,5 -στο κέντρο) στο πρωτάθλημα της φίλης χώρας. Τρίτος ο S. Steronavicius (αριστερά). Μια βαριάντα που έχασε σε ένα τριάρι ο Limontas πρέπει να την κλαίει ακόμα, ο δε IM Vidmantas Satkus καταβυθίστηκε. Πρέπει να έχουν κάποια σχέση τα βουντού που έχει ξεκινήσει ήδη ο Κονιδάρης ☺☺. Προβλήματα, λύσεις κτλ στο γνωστό link (το ίδιο με το ελληνικό πρωτάθλημα).

Διαγωνισμός Λύσης στον Ζήνωνα

Διαγωνισμός λύσης με 6 εύκολα προβλήματα διοργανώθηκε στον σύλλογο «Ζήνωνα» Γλυφάδας σε επιμέλεια του Γιάννη Γαρουφαλίδη. Επτά συμμετοχές και νικητής ο **Δημήτρης Λουτραγώτης** με 30/30 σε 45'. Η σπουδή του σετ (εύκολη αλλά προσοχή σε μια δοκιμή που έχει):

H.Rinck

Deutsche Schachzeitung, 1906

Τα λευκά κάνουν ισοπαλία

Πορτρέτα Ελλήνων συνθετών-9: Νίκος Σιώτης

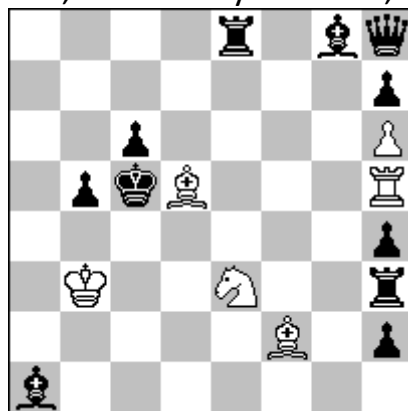
Μόλις πέντε είναι οι Έλληνες που έχουν κατακτήσει **τίτλο** στην **σκακιστική σύνθεση**. Ένας από αυτούς είναι και ο εικονιζόμενος, ο **FM Νίκος Σιώτης** (1929-1997, εδώ με την κόρη του Ντέπη). Ο Σιώτης γεννήθηκε στην Σαλονίκη από πρόσφυγες γονείς. Οξύνοος και δημιουργικός έλκεται από το σκάκι στην εφηβεία. Κατεβαίνει Αθήνα, αφού πέρασε τις εξετάσεις για την ΑΣΟΕΕ και θα πάρει πτυχίο οικονομολόγου. Εκείνη την περίοδο είναι που γνωρίζει την σύνθεση και φτιάχνει πρωτόλεια προβλήματα (το 1946 στο «Έθνος» το πρώτο τριάρι του). Θα συνθέσει μερικά ακόμα την πρώιμη εκείνη περίοδο, ενώ θα καταταγεί και 2^{ος} στο Πανελλήνιο Νέων του 1947 στο ΟΤΒ.

Μέσω των πρώτων σκακιστικών περιοδικών γνωρίζει την παλιά γενιά συνθετών (Χατζηαργύρης, Κουταλίδης, Μπίκος, Καπράλος, Λύρης κ.ά.) από την οποία και επηρεάζεται. Αργότερα θα παρακινηθεί και από τους σύγχρονους του καταξιωμένους συνθέτες (Ζάππας, Μουτεσίδης). Τα προβλήματα που ανέδειξαν το μεγάλο ταλέντο του Σιώτη ήταν τα **βοηθητικά**. Σε αυτά απέσπασε πολλά βραβεία και διακρίσεις. Θαυμάστε τεχνική:

Nikos Siotis

3rd Prize, Goumondy Tournier, 1988

h#2 2 λύσεις

Ο Ne3 και ο Bd5 είναι μπροστινά κομμάτια μπαταριών αλλά είναι και οι δύο καρφωμένοι. Πώς θα δουλέψει η μπαταρία; Κοιτάξτε τι θα γίνει:

a) **1.Bc3 Nc4+ 2.Qd4 Be6#**, b) **1.Re6 Bf3+ 2.Be5 Nc4#**

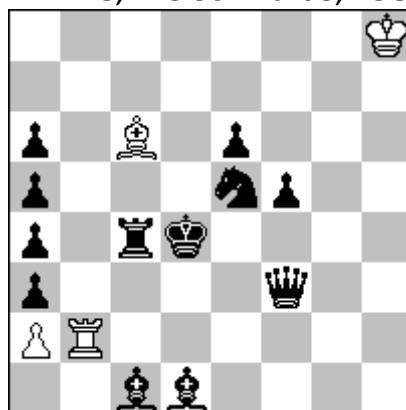
Και στις δύο λύσεις με πλήρη αναλογία (οριζόντια και διαγώνια) έχουμε: ξεκάρφωμα μπροστινού κομματιού (front)- αποκάλυψη- αυτοκάρφωμα με ταυτόχρονο κλείσιμο γραμμής- ματ από το απομακρυσμένο (rear) κομμάτι της μπαταρίας. Ωραιότατο.

Ο Νίκος Σιώτης κρατούσε από λαϊκή οικογένεια κι έτσι σπούδασε με στερήσεις. Μετά εργάζεται σκληρά ως οικονομολόγος/λογιστής στον ιδιωτικό τομέα. Τα δύσκολα εκείνα χρόνια ενίοτε χρειάζεται να κάνει και δύο δουλειές μέσα στη μέρα για να τα φέρει βόλτα. Αφοσιώνεται στην οικογένεια και την εργασία του. Θα φτάσει να γίνει διευθυντής λογιστηρίου μεγάλης εταιρείας. Το σκάκι περνάει εντελώς σε δεύτερη μοίρα. Για 20 και πλέον χρόνια, μολονότι παρακολουθεί την σύνθεση, δεν δημοσιεύει τίποτα.

Ένας επιπλέον λόγος αποχής ήταν οι πολιτικές διαφωνίες ανάμεσα στους κύκλους των προβληματιστών (μιλάμε για εποχές έντονων πολιτικών παθών). Ο Σιώτης ήταν αριστερός και στην περίοδο της Χούντας το καθεστώς είχε απολύσει την σύζυγό του λόγω φρονημάτων. Έτσι δεν απέφυγε τις προστριβές με συντηρητικούς συνθέτες (πχ τον Ζάππα). Οστόσο μετά την μεταπολίτευση τα πάθη πήραν να ξεθυμαίνουν. Οι δύο μεγάλοι συνθέτες θα κλειδώσουν πίσω τους το παρελθόν, το σκάκι θα τους ενώσει και θα συνεργαστούν για αρκετά χρόνια. Από τις αρχές τις δεκαετίας του '80 λοιπόν ο Νίκος Σιώτης επιστρέφει στην σύνθεση με εντυπωσιακό τρόπο.

Nikos Siotis

2nd Prize, Die Schwalbe, 1984

h#3 4 λύσεις

a) **1.Qc3 Rh2! 2.Kd3 Bg2 3.Kc2 Be4#**

b) **1.Qd3 Bh1! 2.Be3 Rg2 3.Ke4 Rg4#**

c) **1.Rc5 Rb8! 2.Kc4 Bb7 3.Kb5 Bd5#**

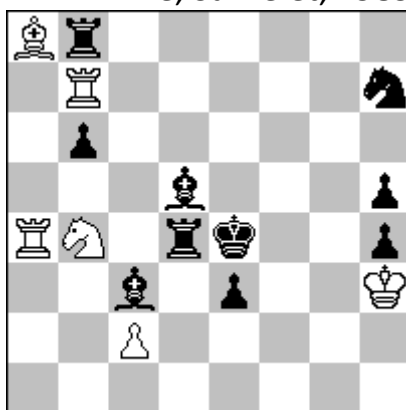
d) **1.Qd5 Ba8! 2.Qc5 Rb7 3.Kd5 Rd7#**

Τέσσερις διαφορετικές μπαταρίες από πύργο και αξιωματικό στις άκρες της σκακιέρας! Το πρόβλημα μπήκε φυσικά στο Fide Album.

Ο Σιώτης ήταν ένας χαμογελαστός και γλυκός άνθρωπος, ανοιχτόκαρδος και κοινωνικός. Έτσι δεν προξενεί καμιά εντύπωση το γεγονός ότι συνεργάστηκε στενά με τους περισσότερους από τους διακεκριμένους Έλληνες συνθέτες. Η πιο σημαντική και παραγωγική όμως συνεργασία του ήταν αυτή με τον Βασίλη Λύρη. Ο Λύρης ήταν 15 χρόνια μεγαλύτερος και έμπειρος συνθέτης. Έφτιαξαν μαζί δεκάδες προβλήματα (ως επί το πλείστον βοηθητικά) και απέσπασαν πολλά βραβεία και διακρίσεις. Να ένα χαρακτηριστικό:

Vasilios D. Lyris & Nikos Siotis

1st-2nd Prize, Sakkelet, 1989

h#2 2 λύσεις

a) **1.Be1! Rf7! 2.Rd2! Nd3#**, b) **1.Rh8! Nd3! 2.Bg8! Rf7#**

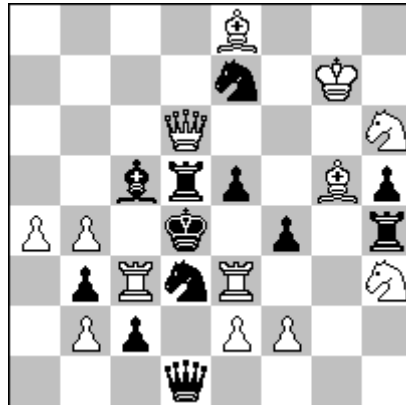
Ας προσέξουμε το «περιεχόμενο»: Ο λευκός έχει έτοιμες δύο μπαταρίες (Αα8-Πβ7 και Πα4-Ιβ4), αλλά οι γραμμές τους είναι κλειστές από - αντίστοιχα με τα rear- μαύρα κομμάτια (Αδ5 και Πδ4) ενώ υπάρχουν και επιπλέον «ενοχλητικές» αμυντικές δυνάμεις (Πβ8, Αγ3). Στις δύο λύσεις θα απομακρυνθεί αμυντικό κομμάτι, θα ενεργοποιηθεί η μία μπαταρία για να καρφώσει άλλο αμυντικό κομμάτι, ο μαύρος θα κλείσει δικιά του γραμμή και τέλος θα ενεργοποιηθεί η άλλη μπαταρία με ταυτόχρονο κλείσιμο και δεύτερης γραμμής. Κι αυτά με τις δύο κινήσεις του λευκού να εναλλάσσονται! Ένα κουκλί!

Δυστυχώς ο συνθέτης μας ήταν καπνιστής, κάτι που στοίχισε στην υγεία του. Αντιμετωπίζει καρδιολογικά προβλήματα και υποβάλλεται σε εγχείρηση καρδιάς στα μέσα της δεκαετίας του '80. Αυτό τον αναγκάζει να βγει και σε πρόωρη σύνταξη. Από την άλλη όμως δεν τον απομακρύνει από το σκάκι, ίσα-ίσα που έχει πλέον περισσότερο χρόνο να αφιερώσει στην σύνθεση. Αυτή την ίδια περίοδο είναι μέλος της **Εθνικής Ομάδας Σύνθεσης στο 3^ο WCCT** (μαζί με Ζάππα, Καπράλο, Λύρη και Μαρτούδη). Η ομάδα μας καταφέρνει τότε την μεγαλύτερή της επιτυχία, να βγει

5^ο στον κόσμο ανάμεσα σε μεγαθήρια της σύνθεσης. Παραδόξως τότε το πρόβλημα του Σιώτη που διακρίθηκε δεν ήταν βοηθητικό αλλά ένα τριάρι (καθώς και μια Κίρκη με τον Λύρη, στην κατηγορία των μυθικών):

Nikos Siotis

15th Place B2, WCCT 1984-88

#3

1.Bf7! (απειλεί **2.Qxd5+! Nxd5 3.Nf5#**). Λάθος ήταν το 1.Bc6 με την ίδια απειλή, γιατί τότε υπάρχει άμυνα με 1...Qh1! Ενώ τώρα, μετά το 1.Bf7!, στο 1...Qh1 υπάρχει **2.Rcxd3+ Kc4 3.Qxc5#** (ο Rd5 είναι καρφωμένος)

1...Bxd6 2.Rc4+! Kxc4 3.Re4#, 1...Nxb4 2.Qxe5+! Rxe5 3.Rc4#

1...fe3 2.Bxe3+ Ke4 3.Ng5#, 1...e4 2.Bf6+ Ne5 3.Bxe5#

Τέλος, όπως εξηγήσαμε, **1...Qh1 2.Rcxd3+! Kc4 3.Qxc5#**

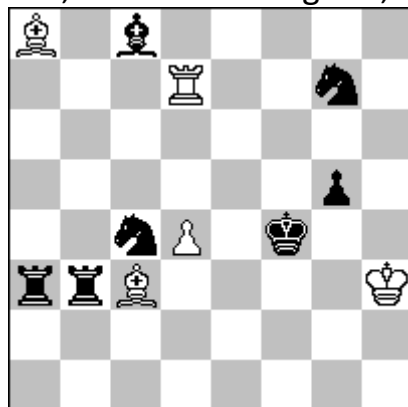
Ο Σιώτης συμμετέχει επίσης και σε Συνέδρια της WFCC (που τότε λεγόταν ακόμα **FIDE PCCC**- Permanent Commission for Chess Composition) ως συνθέτης φυσικά (οι λύτες ήταν λιγοστοί τότε). Η παρακάτω συλλεκτική φωτογραφία είναι η ελληνική αποστολή από το Συνέδριο της Βάρνας, στην Βουλγαρία το 1982. Ο Σιώτης είναι δεξιά. Από αριστερά διακρίνονται οι Β. Ζάππας, Αλ. Φουγιαξή, Π. Μαρτούδης, Π. Μουτεσίδης, το μειράκιο στο κέντρο είναι ο Χάρης Φουγιαξής, η κα Μουτεσίδη και η Ντέπη Σιώτη (φαρμακοποιός στην Αθήνα, σήμερα).

Από το συνέδριο αυτό αξίζει να παρουσιάσουμε ένα ακόμα πρόβλημα συνεργασίας, που μάλιστα μπήκε κι αυτό στο Fide Album:

Pavlos Moutecidis & Nikos Siotis & Harry Fougiaxis

1st Prize, FIDE PCCC Congress, 1982

h#2 b) Nc4->b4

[Η μία λύση από τη θέση του διαγράμματος. Η δεύτερη με μεταφορά του ίππου από το c4 στο b4]. Ένα Meredith όπου το μαύρο κομμάτι που ξεκαρφώνει το καρφωμένο λευκό κατευθείαν καρφώνεται από εκείνο! Με τέλεια οικονομία και αρμονία στις δύο λύσεις, ένα έργο τέχνης.

Απολαύστε:

a) **1.Ne3! Bd2! 2.Ne6 Rf7#**, b) **1.Nf5! Rf7! 2.Nd3! Bd2#**

Ο Σιώτης είχε πάντα φρέσκες ιδέες και βελτίωνε την τεχνική του, αν και κάποιες του κατασκευές είναι σχετικά «βαριές». Ας μην ξεχνάμε ότι εκείνες οι εποχές ήταν πολύ πιο δύσκολες για τους συνθέτες. Καλά- καλά δεν είχαν τρόπο να ελέγχουν τα προβλήματά τους. Ειδικά για τα βοηθητικά υπήρχε ένα πρώιμο πρόγραμμα, πρόγονος του Alybadix γραμμένος σε DOS, που έκανε τον έλεγχο. Ο Σιώτης κατορθώνει κάποια στιγμή να αποκτήσει ένα από τα πρώτα κομπιούτερ, το θρυλικό Commodore-64 που διάβαζε την σχετική... κασέτα (!). Γεγονός που προσελκύει τους υπόλοιπους συνθέτες σαν τις μέλισσες το μέλι! ☺

Με την βοήθεια αυτή η σύνθεση επιταχύνεται. Για δεύτερη φορά συμμετέχει στην Εθνική Ομάδα στο **5^ο WCCT 93-96** (με Ζάππα, Μουτεσίδη, Μαρτούδη και Φουγιαξή). Προβλήματά του συνεχίζουν να μπαίνουν στα Album και φτάνει αισίως τους **12,33 πόντους** που θα του χάριζαν τον **τίτλο** του **FM!** Ο εμπνευσμένος συνθέτης μας διανύει μια ακόμα παραγωγική περίοδο. Φευ! Τον Γενάρη του 1997 μπαίνει στο χειρουργείο για μια επέμβαση ρουτίνας αλλά προκύπτουν κάποιες επιπλοκές και η ασθενής καρδιά του τον προδίδει...

Το τότε Album καθυστερεί, βγαίνει το 2001 και έτσι του απονέμεται και επίσημα ο τίτλος FM, μετά θάνατον. Ωστόσο ο μαιτρ θα ήξερε εκ των

προτέρων αυτή την επιτυχία, θα είχε γευτεί την χαρά της, κι αυτό είναι κάπως παρήγορο. Σε λιγότερο από δύο δεκαετίες έφτιαξε 300 και πλέον προβλήματα. 124 από αυτά μπορείτε να βρείτε στην yacpdb:

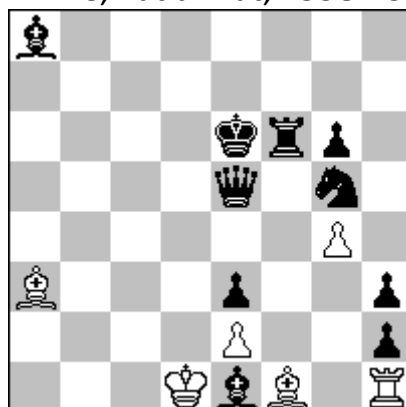

<https://www.yacpdb.org/#search/OFwvOFwvOFwvOFwvOFwvOFwvOFwvOC9TaW90aXMsIE5pa29zLy8vLy8vLy8vLy8vLzEvMS8xLzA=/1>

Θα κλείσουμε με ένα από τα τελευταία προβλήματα που συνέθεσε -και βραβεύτηκε επίσης μετά τον θάνατό του. Όσο για την πιο πάνω φωτογραφία, πάλι από τη Βάρνα. Από αριστερά: Μαρτούδης, Ζάππας, ο Ισπανός IM F. Salazar, η Ντέπη και ο ίδιος να μας χαμογελάει.

Nikos Siotis

2nd Prize, Pat a Mat, 1998-1999

h#3 b) Rh1->g2

a) **1.Bxh1! Bg2 2.Nf7 Bb7! 3.Bd5 Bc8#**

b) **1.Rxf1! Rf2 2.Bd5 Rf7! 3.Rf6 Re7#**

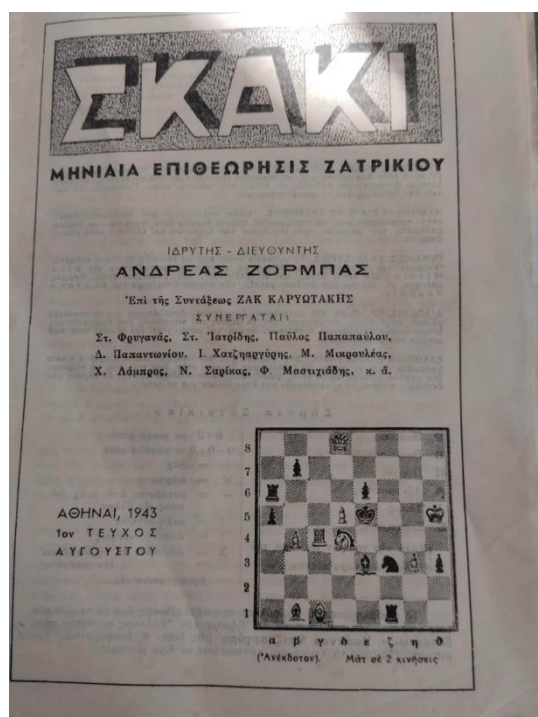
Zilahi, mixed Bristol, switchback, anticritical move, Loyd's clearance, μερικά από τα θέματα αυτής της όμορφης σύνθεσης.

Ο Νίκος Σιώτης υπήρξε ένας άνθρωπος ακέραιος, αγωνιστής, ικανός και παθιασμένος που κυνήγησε την ομορφιά. Κι αυτά δεν είναι μόνο αξίες σκακιστικές. Είναι αξίες ζωής.

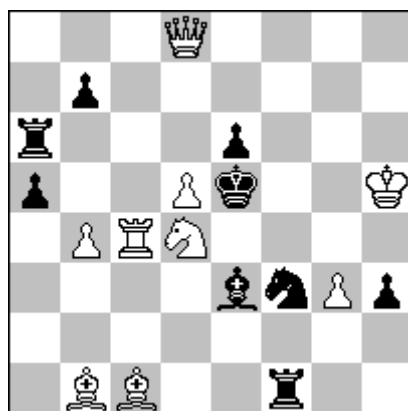
[Πηγές (κυρίως προφορικές): Ντέπη Σιώτη (χωρίς την βοήθεια της οποίας το παρόν αφιέρωμα θα ήταν λειψό- την ευχαριστώ από καρδιάς), Χάρης Φουγιαξής, Καλλιτεχνικό Σκάκι (Μαν. Μανωλάς)].

Διάβολοι και δαίμονες στο πρώτο σκακιστικό περιοδικό Μέρος 1^ο

Τον Αύγουστο του 1943, εν μέσω Κατοχής, εκδίδεται το πρώτο ελληνικό (αμιγώς) σκακιστικό περιοδικό. Πρόκειται για το «Σκάκι». Εκδότης ήταν ο **Ανδρέας Ζορμπάς**. Στο περιοδικό, που ήταν **μηνιαίο**, ολιγοσέλιδο και κράτησε μέχρι τον Μάη του 1946, συνεργάζονται όλοι σχεδόν οι γνωστοί Έλληνες σκακιστές της εποχής: Ζακ Καρυωτάκης, Στ. Φρυγανάς, Φώτης Μαστιχιάδης, Στ. Ιατρίδης, Μ. Μικρουλέας κ.ά. Το εξώφυλλο του πρώτου ιστορικού όσο και συλλεκτικού τεύχους είναι ετούτο:

Παρατηρεῖτε βέβαια ὅτι ἡ ἱστορία τοῦ σκακιστικοῦ περιοδικοῦ στὴν χώρα μας ξεκινάει με ἓνα πρόβλημα! Πρόκειται γιὰ ἓνα #2, αὐτὸ ἐδῶ:

#2

Το περιοδικό καλεῖ τοὺς ἀναγνώστες νὰ τὸ λύσουν. Εμεῖς τὸ κάναμε, ὁπότε προσοχή, ἀκολουθεῖ spoiler!

Το ενδιαφέρον κλειδί είναι **1.Rc5!** που απειλεί **2.dxe6#**.

Ο μαύρος έχει 8 άμυνες στην διάθεσή του, αλλά καμιά δεν τον σώζει:

1...Kxd4 2.Bb2#, 1...Bxd4 2.Bf4#, 1...Nxd4 2.d6#, 1...Rd6 2.Qh8#,

1...Rc6 2.dc6#, 1...b6 2.Nc6#, 1...Rxc1 2.Nxf3#, 1...exd5 2.Rxd5#.

Μέχρι εδώ όλα ωραία. Το «ΣΚΑΚΙ» ήταν όλα κι όλα 8 φύλλα (16 σελίδες) μικρού μεγέθους. Στην δεύτερη σελίδα διαβάζουμε (διατηρώντας την ορθογραφία του τεύχους): *«Το πρόβλημα του εξωφύλλου συντεθέν ειδικώς δια το περιοδικόν μας, υπό του γνωστού και εις το Εξωτερικόν Έλληνας συνθέτου προβλημάτων κ. Ιωάννου Χατζηαργύρη μάς δίδει 9 διαφορετικές βαριάντες. Παίζουν τα λευκά και κάνουν ματ σε δύο κινήσεις»*. Στην λέξη «δύο» το ύψιλον είναι ανεστραμμένο, γυρισμένο ανάποδα, προφανώς από λάθος του στοιχειοθέτη στο τυπογραφείο. Είναι αυτό που αποκαλούμε **«ο δαίμων του τυπογραφείου»**. Να, ο πρώτος διαβολάκος.

Ποιος όμως ήταν ο κος **Ιωάννης Χατζηαργύρης** που, σύμφωνα με το περιοδικό, ήταν «συνθέτης γνωστός στο εξωτερικό»; Ο Χατζηαργύρης ήταν δημοσιογράφος και υπήρξε πράγματι συνθέτης προπολεμικά. Είναι μεταξύ αυτών που επιμελήθηκαν την στήλη του καλλιτεχνικού στο «ΣΚΑΚΙ» για όσο κυκλοφόρησε. Κι ακόμα περισσότερο είναι ο ίδιος που είχε την επιμέλεια της σκακιστικής στήλης της αθηναϊκής εφημερίδας «Πρωία» το διάστημα 1935-1940. Η στήλη έβαζε ένα πρόβλημα μια φορά την εβδομάδα (ή και δύο φορές κάποτε), αλλά και σπουδές και συνδυασμούς από παρτίδες. Μετά τον πόλεμο ανέλαβε την σκακιστική στήλη της «Καθημερινής» για πάνω από 2 δεκαετίες. Ο Χατζηαργύρης στην Πρωία έβαζε τις ασκήσεις μπριτζ, αλλά και σταυρόλεξα, γρίφους κτλ. Η στήλη της Πρωίας είναι η πρώτη μόνιμη σκακιστική στήλη εφημερίδας στην Ελλάδα. Άρα ο Χατζηαργύρης ήταν ήδη έμπειρος συντάκτης όταν ξεκίνησε να γράφει στο «ΣΚΑΚΙ».

Εμείς όμως, που είμαστε και λίγο αρχειοπόντικες, το ψάξαμε περισσότερο, μιας και δεν θυμόμασταν κανένα πρόβλημά του. Στην βάση yacrdb βρήκαμε μόνο ένα δικό του, αν και με λάθος ημερομηνία. Στην Chloe βρίσκουμε το ίδιο πρόβλημα (ένα #3) στο όνομα «Hadjargius». Ούτε και η PDB του γερμανικού Die Schwalbe έχει κάτι άλλο. Εντούτοις ξέραμε ότι ο Χατζηαργύρης έβαζε ενίοτε στην στήλη στην Πρωία κάποια προβλήματα με το όνομά του. Μπήκαμε στον κόπο να ψάξουμε όλα τα ψηφιοποιημένα φύλλα τις εφημερίδας για να τα αναζητήσουμε, κάτι που πήρε βδομάδες. Ανάμεσά τους βρήκαμε 19 προβλήματα που δημοσίευσε υπό το όνομά του. Κάποια από αυτά φαίνεται να έχουν δημοσιευτεί σε εφημερίδες τις Ελβετίας και τις Γερμανίας γύρω στο 1930, σύμφωνα πάντα με τον ίδιο. Από αυτό το σημείο βέβαια μέχρι να χαρακτηριστεί

«συνθέτης γνωστός και εις το Εξωτερικόν», απέχουμε παρασάγγες. Αλλά μη υπάρχοντος άλλου Έλληνα συνθέτη εκείνη την εποχή, κατανοούμε το σχόλιο.

Και το πρόβλημα του διαγράμματος; Δυστυχώς για τον ίδιο (και για το ιστορικό περιοδικό) το πρόβλημα αυτό περιέχεται στις βάσεις, ακριβώς ίδιο (ούτε mirror position, ούτε κάνα πιόνι πάνω-κάτω). Περιέχεται, αλλά δεν είναι καθόλου δικό του! Το έφτιαξαν δύο Ελβετοί συνθέτες, ο **Samuel Isenegger** και ο **Fritz Matzinger** και δημοσιεύτηκε στην Schweizerische Schachzeitung το 1932! Που πάει να πει 11 χρόνια νωρίτερα. Τι είχε γίνει; Τρεις περιπτώσεις μόνο υπάρχουν:

α) το πρόβλημα να είναι **αντισιπέ** (=εν αγνοία του συνθέτη, ίδιο ή παρόμοιο πρόβλημα, αλλά μεταγενέστερο).

β) μπορεί ο Χατζηαργύρης να έστειλε μεν τα στοιχεία των συνθετών αλλά αυτά να χάθηκαν ή να έγινε **παρὰνόηση** από τον αρχισυντάκτη, θεωρώντας το πρόβλημα original. Να φταίει δηλαδή και πάλι λίγο-πολύ ο πανταχού παρών «δαίμων του τυπογραφείου» - τρίτος διαβολάκος!

γ) ο φίλτατος Ι. Χατζηαργύρης να έκανε μια **καραμπινάτη λαθροχειρία** σουφρώνοντας το ξένο πρόβλημα και βάζοντας το όνομά του.

Τι από τα τρία ισχύει; Ας τα εξετάσουμε:

Ίδιο πρόβλημα με αυτό το υλικό (πολύπλοκο και 18 κομμάτια) και εκείνη την εποχή; Αμφιβάλλουμε, πιο πιθανό θα ήταν να έπεφτε μετεωρίτης ακριβώς πάνω στο κτίριο τις ελβετικής εφημερίδας την ημέρα της δημοσίευσης. Λάθος του περιοδικού; Δεν μπορούμε να το αποκλείσουμε, αλλά τότε θα έπρεπε ο συνθέτης να το διευκρινίσει σε επόμενο τεύχος, κάτι που δεν διαπιστώσαμε. Άρα τι μένει; Χμμ...

Δεν θέλαμε όμως να τον αδικήσουμε. Ξεψαχνίσαμε τα προβλήματα και τα διασταυρώσαμε με τις βάσεις δεδομένων. Στα περισσότερα από αυτά φαίνεται να υπάρχει originality, άρα θεωρούμε ότι είναι πράγματι δικά του. Κάποια θα τα παρουσιάσουμε στο πορτρέτο που θα του κάνουμε εν καιρώ, μιας και ανακαλύψαμε κι άλλα στοιχεία για αυτόν. Τα υπόλοιπα θα τα δημοσιεύσουμε αμέσως μετά (και για πρώτη φορά στο διαδίκτυο) στο σάιτ του Μανώλη Μανωλά («Καλλιτεχνικό Σκάκι»). Προσέξατε ήδη το «στα περισσότερα», έτσι; Γιατί δεν ήταν όλα τα προβλήματα δικά του, δυστυχώς για αυτόν... Βρήκαμε άλλα δύο που αντέγραψε. Το ένα δημοσιεύτηκε την Πρωτοχρονιά του '39 και ήταν ξανά του Samuel Isenegger με δημοσίευση στην Basellandschaftliche Zeitung, 1929! Τον λες και πρωτοχρονιάτικο μπουναμά ☺. Το πειστήριο:

Isenegger, Samuel

Basellandschaftliche Zeitung, May 1929

nn1B3b/3p3r/3kp3/1R1PN3/r7/p1Q5

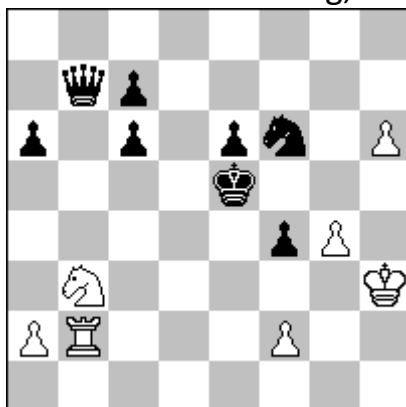
#2

7+9

Το άλλο ήταν μεν ελληνικό, αλλά όχι... αυτού του Έλληνα! Ήταν βραβευμένο πρόβλημα του **Διονύσιου Μελισσηνού, 4th Prize, 5th American Chess Congress, 1880!** Και η λαθροχειρία δεν σταμάτησε εκεί. Στην Καθημερινή όπου συνεχίσαμε το ψάξιμο ξεθάψαμε άλλα 13 προβλήματα δημοσιευμένα με το όνομά του, εκ των οποίων τα 3 ήταν κι αυτά κλοπές από τον ίδιο Ελβετό συνθέτη, τον Isenegger (τον είχε ρημάξει!). Τελικό συμπέρασμα: συνθέτης μεν ο Χατζηαργύρης σε μια περίοδο που η σύνθεση στην Ελλάδα είναι στα σπάργανα (όπως και όλο το σκάκι), αλλά και ολίγον μακρυχέρης (ή... βελζεβούλης ☺).

Πάμε παρακάτω. Στην προτελευταία σελίδα (15) του περιοδικού ο Χατζηαργύρης βάζει και μια σπουδή. «Τέλος παρτίδας» την αποκαλεί, ενώ σε άλλες στήλες του τις ονομάζει «μελέτες», μιας και ο όρος «σπουδή» κατοχυρώνεται δεκαετίες αργότερα. Αυτή την φορά, μολονότι δεν αναφέρεται η πηγή, ευτυχώς ο συνθέτης αναγράφεται εξαρχής και είναι και διάσημος:

Henri Rinck
Deutsche Schachzeitung, 1902

+ Τα λευκά κερδίζουν

Η σπουδή είναι σχετικά εύκολη στην λύση, αξίζει να την προσπαθήσετε μόνοι σας. Η μαύρη βασίλισσα θα κυνηγηθεί ανελέητα. Στο περιοδικό δίνεται η λύση με σύντομα σχόλια, τα οποία είναι σωστά. Όπως είπαμε δεν είναι η πρώτη σπουδή που δημοσιεύτηκε σε ελληνικό έντυπο, αφού προηγήθηκε η στήλη της Πρωίας (στην οποία μάλιστα είχε δημοσιεύσει ακριβώς την ίδια σπουδή στις 27/6/1936). Είναι σίγουρα όμως κάτι νέο, αφού είναι **η πρώτη σπουδή που δημοσιεύτηκε σε ελληνικό περιοδικό**. Ως εκ τούτου, τολμάμε να πούμε ότι **εισάγει καινά δαιμόνια** 😊, για να παραμείνουμε και στο κλίμα του κειμένου.

Κι έτσι φτάσαμε στην τελευταία σελίδα (16) του πρώτου αυτού περιοδικού. Αλλά την ιστορία και τον δαίμονα αυτής θα σας τα περιγράψουμε σε επόμενο NL – και, πιστέψτε μας, αξίζει τον κόπο!

2^ο Πρωτάθλημα Αχαΐας τον Μάη

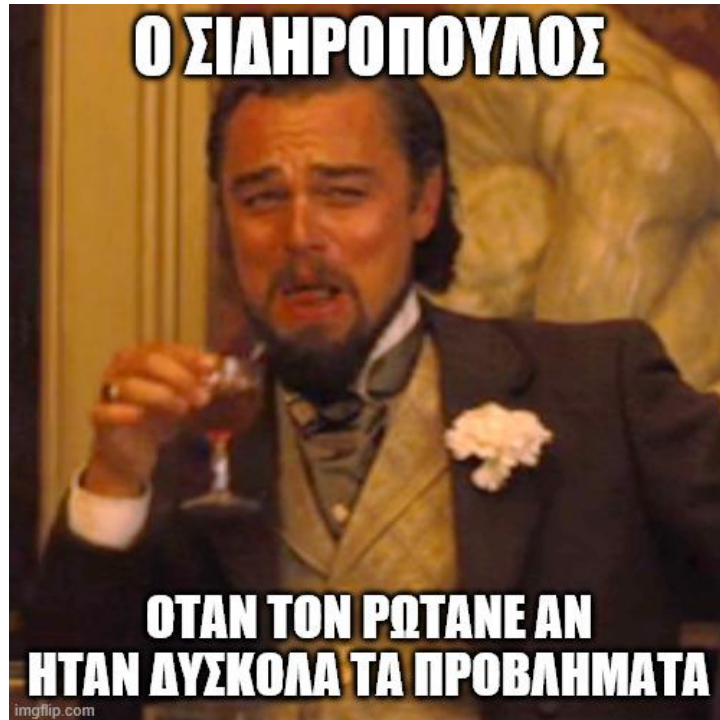
Δραστήρια πάντα η κοινότητα των προβληματιστών στην **Πάτρα**, είναι έτοιμη να διοργανώσει το δεύτερο πρωτάθλημα της Αχαΐας μετά το περσινό επιτυχημένο ξεκίνημα. Ο διαγωνισμός θα γίνει σε έναν γύρο με 12 προβλήματα, την **Κυριακή 24 Μάη**. Πιθανόν να εκδηλώσουν ενδιαφέρον να συμμετάσχουν και άλλες πόλεις, όσοι πιστοί προσέλθετε. Τα προβλήματα, όχι πολύ δύσκολα, θα διαλέξει ο FM Νίκος Μενδρινός. Καλή επιτυχία παιδιά! Η προκήρυξη, εδώ:

https://drive.google.com/file/d/1eBLfvA3CI5oszrmF3fmHNNH43VII48ZL2/view?usp=drive_link

Η σχετική ανάρτηση στην WFCC:

<https://solving.wfcc.ch/tourneys/2026/2026-05-24-FD6C11/2026-05-24-GRE-Patra-Achaia-Announcement.pdf>

Μιμίδα...Καλλιτεχνικά!

Στο επόμενο link μπορείτε να βρείτε σε μορφή pdf
όλα τα Newsletters της Επιτροπής Καλλιτεχνικού Σκακιού:
<https://drive.google.com/drive/folders/1G4uplB4ErSnnCWTG7R4u6reSJwcv8kEO?usp=sharing>